

פרוטוקול מס. 153

מישיבת ועדת הכלכלה

תל-אביב, יום ה', כ"א בטבת, תשל"ו - 25.12.75, שעה 10.30

נ כ ח ו

חברי הוועדה: היו"ר י. מודעי
מ. דרובלס
י. דרניצקי (יודין)
א. לבני
י. שערי

מוזמנים:
(עו"ד י. שורץ
משרד התיירות { גב' צ. חביב
הרב ש. נתן)

גב' ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים

מזכיר הוועדה: פ. פלקסר

יועץ כלכלי: ד. לב

ר ש מ ה: א. דגני

סדר-היום: חוק שירותי תיירות, תשל"ג-1972.

=====

חוק שיירותי תיירות, תשל"ג-1972

היו"ר י. מודעי:

אני פותח את הישיבה.

נמשיך היום בדיון בחוק שיירותי תיירות.

ש. נתן:

אני מבקש להציג בפני הוועדה היועץ המשפטי
עו"ד שורץ שיבוא במקום עו"ד קולני.

היו"ר י. מודעי:

אני מברך אותך גם בתוכנו וגם להצלחה בתפקידך.

בישיבה הקודמת הסכמנו לדלג על סעיפים שענינם
ועדת חקירה, שהיא סמכות מעין שיפוטית. הסכמנו להמשיך בדיון עד לאחר
שהיועץ המשפטי יביא את חוות-הדעת לא רק בקשר לסמכות הכעין שיפוטית
אלא על כלל הסמכות של ועדת החקירה, מתוך תקווה שהשרים הנוגעים בדבר
מיוזמתם יסכימו לוותר על סעיף זה. היועץ המשפטי הוא שהביע את התקווה
כי לאור מסקנות ועדת-לנדוי השרים יקבלו זאת.

הוסכם שנמשיך בדיון ונשתדל לסיים את שאר
סעיפי החוק ואז נחזור לדון בסעיף 20. רשומות לפני שתי נקודות בסעיפים
קודמים של החוק שלא סיכמנו אותן סופית. ביקשנו מהמשרד להביא לנו נוסח
לתוכן החדש של סעיפים האלה ברוח הדברים שהושמעו בוועדה.

אנו עוברים לפרק ד' - עבירות, שפיטה ועונשין.

סעיף 18

י. שורץ:

אין חוק ללא עונשין, וזהו סעיף העונשין. הוא
מטיל עונשין על מי שמפר הוראות חוק זה, כולל
התקנות שיוחקנו על-פי החוק, וזאת כדי לאפשר אכיפת החוק בצורה הראויה
לשמה.

היו"ר י. מודעי:

בפסקה (ב) מופיעות המלים "לאחר שקיבל התראה".
אינני זוכר שניתנה למישהו סמכות להתרות. היכן

ניתנה סמכות ההתראה?

ת. פנחסוביץ:

אם הוא קיבל התראה, יוטל עליו קנס נוסף.
ההוראה בדבר ההתראה כלולה כאן.

י. שערי:

בפסקה (א) מופיעים סכומים שנקבעו ודאי לפני
3-4 שנים. נראה לי שיש לעדכן את הסכומים
של הקנסות כדי שתהיה להם משמעות ושיהיו יותר אקטואליים. בדרך-כלל אינני
מציע להחמיר בעונשין, אינני מציא להגדיל את תקופות המאסר, אבל קנס
צריך להיות משמעותי. אם הקנס הוא סמלי, הוא איננו מרתיע.

כבר הסבירה גב' פנחסוביץ שהאמור בפסקה (ב)
בא להוסיף על האמור בפסקה (א) לגבי העונשין. בחוקים רבים נקבע שיש
להטיל תוספת קנס על כל השהיה בביצוע ההוראה או על המשכיות העבירה.

מ. דרובלס:

אינני יודע מה יהיה הסיכום בסעיף 17,
אבל נראה לי כי הנוסח "בין בעצמו ובין על-ידי
אחרים" הוא רחב מדי. לא תמיד בעל העסק או המנהל הפועל מטעמו יכול
להיות אחראי להתנהגותו של כל עובד ועובד. לדעתי, צריך לשנות את הנוסח
הזה.

להלן נאמר "לא השיב תשובות נכונות ומלאות".
המבקר יטען שהוא לא קיבל תשובה נכונה. המבקר איננו יכול לפסוק מהי
תשובה לא מלאה. גם את ההוראה הזו יש לנסח בצורה קצת שונה.

היו"ר י. מודעי:

עקרונית אני מסכים שאם יש חקיקה צריכה להיות ענישה משמעותית בעקבותיה, שאם לא כך עושים פלסטר את החקיקה. אני מסכים שסכומי הקנסות כפי שנקבעו ב-1972 אינם ריאליים היום. אני מבקש להפנות את תשומת הלב של נציגי המשרד וחברי הוועדה שאת הפרק על ענישה יש לקרוא יחד עם פרקי הסמכות. בסעיף לחוק נאמר ש"השר רשאי להסדיר בתקנות את פעולתו ודרכי ניהולו של כל שירות תיירות" ובין השאר לקבוע תנאים, דרישות ומבחנים לרישוי ולסיווג של שירותי תיירות; סידורים ומתקנים לנוחות המשתמשים בשירות וכו'.

פירוש הדבר כי המסגרת מאפשרת לשר לצוות על עוסק בשירות תיירות לתלות את הרישיון בחדר הכניסה. אדם שלא תלה את הרישיון ולא קיבל התראה צפוי לקנס של 10 אלפים לירות. הענישה צריכה להיות מלאה כאשר ההגדרות הן שלמות וברורות. כאן ניתנת לשר סמכות לקבוע דרישות ומבחנים שאיננו יודעים מהם. על איזה עבירות יוטל הקנס? הרי השר עוד לא התקין תקנות וטרם קבע מבחנים? עדיין איננו יודעים מהם התנאים והחובות המוטלים על עוסק בשירות תיירות.

י. שערי:

אלה הם סכומים מקסימליים. השופט רשאי לשקול
מהי חומרת העבירה ולפסוק קנסות בסכומים

קטנים.

היו"ר י. מודעי:

לפני השופט שוקל את הדברים השר או מי שממונה על ידו. לפי נוסח החוק איננו יודעים מה יהיו האיסורים או מה יהיו החיובים. אני מסכים עם העקרון אבל אני מתקשה להחמיר בקנסות כאשר אינני יודע על מה ייקנס האדם. גם השופט הוא מוגבל בכך, אין לו חופש מוחלט להחליטה. יש לו דירוג ענייני ומוסרי. אם כי אני מסכים עם שערי שהמשרד היה צריך לבקש את הגדלת הסכומים, אבל בהיעדר נתונים מלאים גם להשוואה בין הענישה כאן לבין הענישה בחוקים אחרים - ואיננו רוצים להפוך את חוק שירותי התיירות לחוק המטיל את הקנסות הגבוהים ביותר במדינה - קשה לי להחליט על כך. נצטרך לקבל את הנתונים האלה. אני נוטה לקבל את ההצעה אבל אני חושש מהרחבת המסגרת, מה גם שלא ידוע עבור מה יוטלו העונשים. התקנות תוחקנה לאחר מכן. אם נכוז שהתקנות תהינה טעונות אישור ועדת הכלכלה, יש בכך משום הקלה, כי אז נוכל לעמוד בפרץ.

הגבלנו מאד את סמכויותיו של המבקר בחביעתנו לנסח את סעיף 17. (י. שערי: אינני יודע אם סיימנו את הדיון בסעיף 17.) סיכמנו את הדיון אבל ביקשנו נוסח סופי.

לפי מה שמסתמן אני פחות חושש מהאמור בחלק הראשון של סעיף קטן (2). אני יותר חושש מהחלק השני של הסעיף. חובת ההוכחה היא על המבקר. השופט יגיד אם התשובה היתה מלאה או לא. אני מציע למשרד לחוק את המלה "מלאות"; מספיק לומר: "תשובות נכונות". אין צורך להוסיף "מלאות".

שמעתי את ההסבר על המושג "התראה", שניתנת

לשר סמכות להתרות.

ת. פנחסוביץ:

תמיד אפשר להתרות לפני שמענישים. גם כאשר לא נאמר הדבר, מותר להתרות. אין מניעה לכך.

היו"ר י. מודעי:

אף-על-פי-כך אני חושב שניסוח החוק וצורתו מחייבים שסמכות ההתראה תיכלל בסעיף המעניק סמכויות, וכאן תיקבע רק סמכות הענישה. אנו עוסקים עכשיו בפרק הענישה. הנושא של הענקת סמכויות לשר נקבע בפרקים קודמים. מדוע לא תיכלל שם סמכות ההתראה?

גם כאן הקנס הוא 100 לירות לכל יום בו נמשכת העבירה. הואיל ואינני יודע באיזה עבירה מדובר, לא ברור לי באיזו דרך ללכת. עקרונית נראית לי הדרך של הגדלת הסכומים.

ת. פנחסוביץ: כבר אמר היו"ר שהשופט הוא שיחליט אם התשובה

היתה נכונה או לא, לפי שיקול-דעתו. יש די ביקורת עד שמביאים אדם לדין. לא הפקח הוא המחליט אם יש להביא אדם לדין. הענין עוברת את הביקורת של הפרקליטות אשר בוחנת אם יש יסוד לכך. יש ביקורת ואחריות של הפרקליטות שלא תטריד את האזרח כאשר אין יסוד להאמין שאמנם יש הוכחות שאדם עבר עבירה. (היו"ר י. מודעי: יש עינויי דין, והא ראייה שאנשים יוצאים זכאים בדין.) הענין עובר כמה שלבים של ביקורת. צריך להוכיח שהתשובות אמנם לא היו נכונות.

אשר לגובה הקנסות - אנו רוצים שתהיה אחידות בכל החוקים, שלא יהיה חוק אחד המטיל קנסות גבוהים, וחוק אחר המטיל קנסות נמוכים. בוועדת העבודה היתה נטייה להחמיר מאד בקנסות, ואני הייתי צריכה להיאבק על קנסות יותר נמוכים. במקרה אחד נאלצנו להתפשר. אנו שומרים על איזון בין החוקים. אני אבדוק את הנושא, ולאחר שהיועץ המשפטי לממשלה יאשר שזה מקובל בשאר החוקים, אביא הצעה. קיימת ועדה במשרד המשפטים הדנה בנושא הקנסות באופן כללי.

י. שערי: בגלל קצב האינפלציה סכומי הקנסות מאבדים את משמעותם. אולי קיימת אפשרות של הצמדה?

היו"ר י. מודעי: פעם אחת נתקבלה החלטה על הגדלת כל הקנסות פי 15.

י. שערי: צריך למצוא שיטה שתענה על הבעיה.

ת. פנחסוביץ: קיימת ועדה הבודקת את ענין הקנסות. טרם הוחלט מהי העמדה שינקוט המשרד, האם לקבוע הוראה שתחול על כל מערכת החוקים. בכל חוק אנו מתאימים את הקנסות לרמה של אותו זמן.

אשר לדירוג העבירות - חיובים ואיסורים בעקבות תקנות שעדיין לא הותקנו - נשב עם משרד התיירות ונבחן את השאלה של דירוג העבירות.

צ. חביב: כך היה בחוק רשויות מרפא.

ת. פנחסוביץ: מר גלס הוא בעד דירוג העבירות כדי שהשופט יראה כיצד התייחס המחוקק לכל עבירה, כשלא קבע אן-בלוק עונש אחד לכל העבירות. אנו משתדלים לעשות זאת. אנו מכינים תיקון להוראות העונשין בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תוך התאמה של גובה הקנסות לסוגי העבירות. הכנו הצעה לדירוג העונשין לפי עבירות. לגבי התקנות, אי-אפשר לקבוע דירוג.

היו"ר י. מודעי: אם יש דירוג, זה עונה על הבעיה.

ת. פנחסוביץ: הפעלה שירות תיירות ללא רישוי זוהי עבירה חמורה. אם הוא עבר על תקנה, נקבע זאת כשלב שני.

צ. חביב: יש דוגמאות כאלה.

ת. פנחסוביץ: נראה עד כמה אפשר לדרג זאת כאן.

גובה הקנסות בחוקים אחרים - יש חוקים שבהם העלו כבר את הקנסות. בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים הקנסות הם נמוכים.

ת. פנחסוביץ:

עדיין הקנס מגיע לסכום של 10 אלפים לירות. כעת מוצע תיקון להגדיל את הקנסות ל-50 אלף ו-100 אלף לירות. נביא הצעה שתהיה מותאמת לכך.

בענין ההתראה - אין צורך בסמכות מיוחדת כדי להתרות באדם שעבר עבירה. לפעמים יש הוראה האומרת שלא התראה אי אפשר להעמיד לדין. במקרה כזה חייבים לשלוח התראה, ואם היא לא נשלחה, אין להעמיד לדין.

היו"ר י. מודעי: לכך התכוונתי.

ת. פנחסוביץ: יש גם הנחיות והוראות של היועץ המשפטי למקרים שחייבים לשלוח התראה ואין להעמיד לדין בלי התראה. יש פסיקה ביחס לביטול רשיון שחייבים לשמוע קודם את האיש. על אדם שעבר עבירה חל סעיף קטן (א). האמור בסעיף קטן (ב) חל על עבירה חמורה של הפעלת שירותי תיירות ללא רישוי. זה לא חל על כל עבירה לפי חוק זה. אם הוא עבר את העבירה החמורה הזו והוגש נגדו כתב-אישום, או אם באה ביקורת והעירה לו על כך, והוא בכל זאת חרף ההתראה ממשיך לנהל את העסק ללא רשיון - ולא כל אחד יכול להתרות בו אלא מי שהשר מינהו לכך, זו תהיה רשות מוסמכת בדרג יותר גבוהה - הרי בנוסף לעונש שנקבע בסעיף קטן (א) ניתן להטיל עליו קנס נוסף של סכום מסוים לכל יום שבו נמשכת העבירה. אם הוא איננו שם לב להתראה וממשיך לנהל את העסק ללא רשיון, יוטל עליו קנס נוסף. אם הוא יפסיק לנהל את העסק, אז הוא עובר עבירה לפי סעיף קטן (א) ולא עבירה נמשכת. את העונש הנוסף יכול להטיל רק בית-משפט בגזר דינו.

היו"ר י. מודעי: אני מקבל את ההסבר. המבקר בא ורואה ששירותי תיירות מופעל ללא רשיון. הוא מתרה באדם המפעיל את השירות..

ת. פנחסוביץ: לא המבקר יכול להתרות. הוא כותב דו"ח. מפעיל השירות מקבל מכתב שהוא ההתראה. קבלת רשיון זה ענין של שבועיים. כעבור שבועיים הוא מקבל את הרשיון. מביאים אותו לדין, השופט קונס אותו על העבירה הראשונה של החזקת עסק ללא רשיון. אחר-כך הוא חייב להטיל עליו קנס נוסף לתקופה של שבועיים שבה נמשכה העבירה. ברגע שאתה מאפשר לשר לתת התראה, הוא יתקין תקנות.

ת. פנחסוביץ: לשר לא תהיה סמכות כזו. תקננת כאלה תהינה אולטרה-וירס. הוא יודיע לו במכתב. אדם יודע שניהול עסק כזה ללא רשיון איננו ענין קל ערך.

היו"ר י. מודעי: כמה פעמים קורה שהרשיון הוצא, הוא נמצא במשרד אבל טרם נשלח לבעליו? אני שואל שאלה פשוטה: אדם נתפס בעבירה חמורה. הוא איננו יכול לתקן את המצב באופן מידי. אין דרך כזו.

ת. פנחסוביץ: הוא צריך לסגור את העסק ולחכות לרשיון, כי אסור היה לו לפתוח אותו ללא רשיון. האם נתן לו בשל כך פרס ונאפשר לו להמשיך לנהל את העסק שבועיים ימים כדי לתת לו שהות לקבל רשיון? אם כן אין צורך ברישוי, ואפשר לומר: אדם הרוצה להפעיל שירותי תיירות יצטייד ברשיון חודש ימים לאחר פתיחת העסק.

היו"ר י. מודעי: אינני מציע לפטור אותו מאשמה. הוא עבר עבירה ועליה ייענש. אני מדבר על העונש הנוסף. לא על כל עבירה הולכים לקיצוניות.

ת. פנחסוביץ: סעיף 23 דן בהפסקת שירותי תיירות. הוא חייב להפסיק להפעיל את השירות.

היו"ר י. מודעי: בסעיף 23 ניתנת לו שהות של 5 ימים. העובר עבירה ייענש, אבל מדוע צריך להטיל עונש על עונש בלי לתת אפשרות לתקן את המצב?

ת. פנחסוביץ: סעיף 23 דן בעסק שיש לו רשיון.

א. ליבני: אפשר לסגור עסק באופן שרירותי דווקא במועד חיוני ביותר.

מ. דרובלס: אני בדעה שצריך להחמיר בעונש על אדם שממשיך להפעיל את השירות ללא רשיון וגורם בכך נזק לציבור. יש מקרים שכדאי לבעל העסק להמשיך לנהל את העסקים ולשלם את הקנס, כי הוא מרוויח פי כמה יותר מאשר סכומי הקנס. יתכן גם שבגלל סיבה טכנית הרשיון לא הגיע לידי. הייתי אומר שהשר רשאי לתת לו ארכה. (ת. פנחסוביץ: בהתראה הוא יכול לתת ארכה.) בסעיף זה הייתי מגדיל את הקנסות.

נראה לי שיש למחוק את המלים "בין בעצמו ובין על-ידי אחרים". בעל העסק איננו יכול להיות אחראי לכל תשובה שנותנת חדרנית או עובד אחר.

ת. פנחסוביץ: זה לא חל על מתן תשובות אלא על הפרת הוראות. העובד הוא שלוח שלו.

מ. דרובלס: אני מציע לא לכלול כאן את הנושא של שאלות ותשובות נכונות ומלאות. זה לא נושא לחקיקה. אני מציע

למחוק את המלים האלה.

י. דרניצקי (יודין): בענין "תשובות נכונות ומלאות" אני מצטרף לדעתו של חבר-הכנסת דרובלס. ניסוח כזה פותח פתח נרחב ללחצים.

היו"ר י. מודעי: היה לי רושם שהמשרד מוכן לוותר על המילה "מלאות".

י. דרניצקי (יודין): המבקר מבקש מסמכים. הוא רושם דו"ח לפי שיקול-דעתו והתרשמותו. אינני רוצה להעמידו במצבים לא נעימים. אשר לסעיף קטן (ב) אינני מבין את הספקות. אדם פתח עסק ללא רשיון, חובתו הראשונה היא לסגור אותו. הוא עלול לגרום בכך נזק ישיר ועקיף ללקוחות. בשנה שעברה היו באנגליה כמה פשיטות-רגל של חברות חירות שפגעו באלפים רבים של אנשים וגרמו להם סבל בל יתואר. אני חושב כי עסקי חירות צריכים להתנהל תחת פיקוח מלא. אינני יודע אם החוק עונה על כל מה שנדרש. נאמר כאן "המשיך להפעילו לאחר שקיבל התראה". ניתן לפרש את המושג "התראה" כתביעה לבקש רשיון. יש להבהיר שהתראה פירושה סגירת העסק ואי-פתיחתו עד לקבלת רשיון. אני בעד הטלת עונש חמור על מי שממשיך לנהל את העסק לאחר ההתראה.

א. ליבני: גם אני סבור שיש למחוק את המילים "תשובות נכונות ומלאות". נניח שהמבקר פועל כמו חוקר משטרתי. המשיב חותם על המסמך וחלים עליו כל ההליכים המקובלים.

בענין ההתראה אני מציע שנלך בכל הכיוונים פרט לסגירה מיידית של העסק. לעתים סגירה מיידית של העסק פוגעת בלקוחות. צריך לחשוב על אמצעים אחרים ולתת לבעל העסק ארכה מסוימת. באקט של סגירה יש לנקוט במקרה החמור ביותר שאין למצוא לו תיקון.

היו"ר י. מודעי: נחזור להערה זו כאשר נגיע לסעיף הדן בסגירה.

גובה הקנסות - אני מצטרף להצעה בדבר אחידות. אין לנו מגמה לסטות מכך.

י. שורץ:

המילים "בין בעצמו ובין על-ידי אחרים" חייבות

להישאר בחוק.

"אחרים" זוהי גם המכבסה.

א. ליבני:

האחריות היא עליו.

ת. פנחסוביץ:

הפסקה הזו חייבת להישאר, שאם לא כן מרוקנים את החוק מתוכנו, כי לא נמצא אדם אחראי להעמידו לדין. זה כלל יסודי שהאחריות עליו. אינך יכול לפתוח פתח להתחמקות מאחריות. הוא יכול לטעון: הייתי בחו"ל באותו זמן.

י. שורץ:

לנוסח "חשובות נכונות ומלאות" - המילה "מלאות" באה להשלים את המילה "נכונות". חשובה יכולה להיות נכונה אבל לא שלמה. אנו דורשים שהתשובה תהיה מלאה. נוסח זה קיים בהרבה צווים המעניקים סמכות לפקחים לגבות עדויות. השאלה אם התשובה הייתה נכונה ומלאה תעמוד במבחן של בית-משפט. לפחות שאדם ידע שעליו לתת תשובה מלאה ומפורטת.

אני מצטרף לדברים שאמרה גב' פנחסוביץ בענין ההתראה. אני מבקש להעלות אספקט אחר שהוא ציבורי. יכול אדם לנהל עסק בלי רשיון ולומר לעצמו: אחכה למשפט ובינתיים אמשיך לנהל את העסק. ההתראה חשובה גם מבחינה ציבורית שהרי היא באה לומר לו: דע לך שאם תמשיך לנהל את העסק בלי רשיון, אתה עובר עבירה נוספת. כל יום שאתה ממשיך לנהל כך את העסק אתה עובר עבירה נמשכת. אם נעביר את ענין ההתראה לסעיף 1, זה יכול להתפרש כאילו בכל מקרה של עבירה דרושה התראה.

קודם מחוקקים חוק מסגרת ואחר-כך באות התקנות. איננו יכולים להקדים את התקנות לחוק. אני מסכים כי לגבי החוק ניתן לדרג ולסייג את העונשין, מה שאין כן לגבי התקנות.

ת. פנחסוביץ: אם תקנות נובעות מסעיף מסוים בחוק, זה יכול גם על התקנות. יש בחוק סעיף כללי, סעיף 29, האומר: השר ממונה על חוק זה ורשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו. נביא הצעה לדירוג הקנסות.

היו"ר י. מודעי: חובא לפנינו הצעה לגבי סכומי הקנסות.

לגבי פסקה (1) קיימת הגירסה המופיעה בהצעת החוק. גירסה שניה מבקשת למחוק את המלים "ולגבי" ו"ובין על-ידי אחרים".

ש. נתן: לפי דיני התיירות, לא יכול לנהל בית-מלון אלא מי שיש לו הסמכה לכך. הוא הדין לגבי סוכנויות. לא תמיד זהו בעל העסק, אלא האיש החייב לשמור על הוראות החוק. המילה "אחרים" היא חשובה כדי שלא תהיה אי-הבנה שאפשר להתייחס אך ורק לבעל המפעל.

היו"ר י. מודעי: לא מדובר על מישהו אחר המפר את הוראות החוק. הוא יכול על עונשו. יש בעיה של פקיד או קבלן.

א. ליבני: ענין זה מעוגן בחוק על אחריות שילוחית.

ת. פנחסוביץ: זה רק עובד שלו.

היו"ר י. מודעי: נצביע על שתי הגירסאות.

ה צ ב ע ה

- 2 - בעד הנוסח המוצע בחוברת הכחולה של סעיף 18(א)(1)
2 - בעד הנוסח המוצע בהשמטת המלים "ובין על-ידי אחרים"

היו"ר י. מודעי: נחזור לדון בסעיף זה ונצביע עליו בפורום יותר רחב. הנוסח ממילא כולל את עובדיו ושלוחיו; השאלה אם הוא כולל מישהו אחר שאיננו בקטגוריות אלה.

לפסקה (2) יש הצעה למחוק את המילה "מלאות". יש גם הצעה למחוק את המילים "חשובות נכונות ומלאות". אני מעמיד קודם להצבעה את הנוסח המוצע בחוברת הכחולה.

ה צ ב ע ה

- 1 - בעד הנוסח המוצע בחוברת הכחולה לסעיף 18(א)(2)
3 - נ ג ד

הנוסח המוצע לא נתקבל

בעד הנוסח המוצע לסעיף 18(א)(2) בהשמטת המילה "מלאות" - 3

ההצעה למחוק בסעיף קטן (2) את המילה "מלאות" נתקבלה.

היו"ר י. מודעי: קבלת ההצעה פוטר אותנו מההצבעה על ההצעה הנוספת. אנו עוברים להצבעה על פסקה (ב), להוציא אח גובה הקנס. הצעה אחת אומרת שיש לקבל את הנוסח המוצע בחוברת הכחולה. הצעה שניה היא לתת התראה וארכה לפי שיקול דעתו של השר או מי שהשר מינהו. ת. פנחסוביץ: לפי זה תהיה חובה לתת ארכה.

היו"ר י. מודעי: לא נחייב לגבי משך הארכה. תינתן ארכה נאותה לפי שיקולו של השר או בא-כחו. ת. פנחסוביץ: נמצא מילה מתאימה.

היו"ר י. מודעי: הואיל וזו עבירה קיימת, צריך לתת לשר סמכות לשקול מתן ארכה.

י. דרניצקי (יודין): אני סבור שעל-ידי ארכה אתה נותן לגיטימציה לפתיחת עסק ללא רשיון.

י. שורץ: נוסח כזה יחייב את המשרד לתת ארכה.

היו"ר י. מודעי: אנו מונעים מהשר להתחשב במקרים כאלה.

ת. פנחסוביץ: הוא איננו מוסמך להתקין תקנות, אבל באותה התראה הוא מוסמך להוסיף: תוך כך וכך זמן, תוך שלוש שעות או תוך יום או יומיים. אם זה בית-מלון שגרים בו אנשים, הוא לא יגיד שעליו לסגור אותו מייד; אם זהו מדריך תיירות, הוא יגיד שעליו להפסיק מייד להדריך. אם נאמר "ארכה" נחייב בכל מקרה לתת ארכה לעבריין. לא מדובר באדם שניהל עסק ברשיון אלא שנמצא בו פגם ומחייבים אותו לסגור את העסק. אני מבקשת לא להוסיף הוראה על מתן ארכה; כאשר יהיה צורך היא תינתן.

י. שורץ: זה נובע מהמושג של התראה.

היו"ר י. מודעי:

הוויכוח הוא על הצד המשפטי ולא הענייני. לפי הניסוח אי-אפשר לתת ארכה בהתראה, ומשניתנה ההתראה היא נכנסת לתוקפו. אם לטענתכם הפירוש הוא שניתן להוסיף בהתראה שיש למלא אחריה כעבור ארבעה ימים, ואותם ארבעת הימים לא יובאו בחשבון כעבירה נמשכת - ניחא. דעתי בסוגיה המשפטית שענין ארבעה ימים איננו תופס.

ת. פנחסוביץ:

הוא תופס לגבי פסקה (ב).

היו"ר י. מודעי:

גם לא לגבי פסקה (ב) שהרי נאמר "לאחר שקיבל התראה."

ת. פנחסוביץ:

אני מוכנה להוסיף: ולא מילא אחר תנאיה.

היו"ר י. מודעי:

לפי נוסח זה בהתראה צריכים להיות תנאים.

ת. פנחסוביץ:

"ולא מילא אחר תנאיה, אם נקבעו בה תנאים."

היו"ר י. מודעי:

אנו מקבלים נוסח זה. חשוב שניתן יהיה לקבוע תנאים בהתראה. הנוסח מוסכם על דעת חברי הוועדה.

סעיף 19

היו"ר י. מודעי:

הוא יכול לפטור עצמו מאחריות אם הוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים. הטלת חובה יכולה להופיע בשתי דרכים: חובת הוכחה על החשוד; וחובת ההוכחה על המשרד. זה כלל לא פשוט להוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו.

י. דרניצקי (יודין): נעברה עבירה לפי חוק זה, הכתובת לכך היא - האחראי לעסק, או מי שפועל בשמו. נניח שפנו לאדם שהוא היה מנהל העסק. הוא חייב להוכיח שהוא לא אחראי, שיש אחראי אחר.

היו"ר י. מודעי:

יש פה גם חובת הוכחה על המשרד, ודומני שיש בכך איזון.

מהו ההבדל בין "מעבידו" לבין "שולחו"?

ת. פנחסוביץ:

מעביד הוא אדם שיש לו שליטה עליו. יש לכך הגדרה בפקודת הנזיקין. "שולחו" - הכוונה לקבלן פרטי, לא לעובד שלו במובן של עובד שכיר.

היו"ר י. מודעי:

אנו מאשרים את הנוסח של סעיף 19.

סעיף 20

ת. פנחסוביץ:

אנו רוצים לבקש את מחיקת סעיף 20. בחוק סדר הדין הפלילי מופיעה אותה הוראה. יותר לא קובעים ברירת

קנס בשום חוק.

סעיפים 21 - 22 - אושרו.

היו"ר י. מודעי:

אני מודה לכם ונועל את הישיבה.